

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 27 Αυγούστου 2007

ΠΟΡΙΣΜΑ: “Περίθαλψη ασθενών και φορέων HIV-AIDS”

Η περίθαλψη ασθενών και φορέων HIV-AIDS και η προστασία της δημόσιας υγείας απασχόλησαν τον Συνήγορο του Πολίτη κατά την εξέταση **13 αναφορών πολιτών που έχουν προσβληθεί από τον ιό HIV και είτε είναι φορείς του ιού είτε νοσούν από AIDS**. Η Αρχή κατά τη διερεύνηση των αναφορών πραγματοποίησε συναντήσεις εργασίας στα Νοσοκομεία «Γενικό Κρατικό Νίκαιας», «Α. Συγγρός», «Πανεπιστημιακό νοσοκομείο Λάρισας» και «Άγιος Σάββας» και έλαβε υπόψη της τις απόψεις της Νομικής υπηρεσίας και ιατρών του **Κέντρου ελέγχου και πρόληψης νοσημάτων** (ΚΕΕΛΠΝΟ) καθώς και μελών **Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων** που ασχολούνται με την προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών με HIV-AIDS («European Aids Treatment Group» και «Σύνθεση»).

Με την εφαρμογή σύγχρονων θεραπειών η ασθένεια έχει καταστεί πλέον χρόνιο νόσημα και το προσβεβλημένο άτομο, ακόμη και όταν νοσήσει με AIDS, ζει για πολλά χρόνια με καλή ποιότητα ζωής. Ωστόσο, ο κίνδυνος μετάδοσης της νόσου έχει πολύ συχνά ως αποτέλεσμα τον στιγματισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό των πασχόντων. Η εμπιστοσύνη των πασχόντων στο σύστημα υγείας, η προσδοκία ότι θα τους παρασχεθούν ιατρικές υπηρεσίες και θα γίνουν σεβαστά τα δικαιώματά τους ως ασθενών (ιδίως ότι δεν θα διαρρεύσει η ταυτότητά τους, ότι θα λάβουν κατάλληλη ενημέρωση, υποστήριξη κ.λπ.) αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική προστασία της δημόσιας υγείας. Ο κλονισμός της εμπιστοσύνης των πασχόντων στο σύστημα υγείας ενέχει τον κίνδυνο να τους οδηγήσει στην απόκρυψη της ασθένειάς τους με προφανή κίνδυνο για τους ίδιους και για τη δημόσια υγεία.

Από τις 13 αναφορές που εξέτασε ο Συνήγορος του Πολίτη:

Οι 7 αναφορές αφορούν άρνηση παροχής περίθαλψης και νοσηλείας:

Όλες οι υποθέσεις αφορούν είτε την αναβολή μιας προγραμματισμένης παρεμβατικής ιατρικής πράξης (γαστροσκόπηση, οδοντιατρικές πράξεις, στεφανιογραφία, αιμοκάθαρση, ακόμη και ηλεκτροεγκεφαλογράφημα) είτε την άρνηση περίθαλψης (σε επείγον περιστατικό και σε τοκετό που χρειαζόταν καισαρική τομή).

Οι 3 αναφορές αφορούν παραβίαση ιατρικού απορρήτου:

Μία σε Δημόσιο Νοσοκομείο, όπου η πληροφορία διέρρευσε στο επαγγελματικό και οικογενειακό περιβάλλον του ασθενούς με πολύ δυσάρεστες για αυτόν συνέπειες. Η δεύτερη έλαβε χώρα σε ιδιωτικό νοσοκομείο των Αθηνών, όπου η πληροφορία διέρρευσε μεταξύ του προσωπικού που είχε άσχετα καθήκοντα με τη νοσηλεία του ασθενή, με αποτέλεσμα την προσβολή της ιδιωτικότητας του ασθενή. Τέλος, μια υπόθεση αφορά γυναίκα για την οποία υπήρχε υποψία ότι διατηρούσε ερωτική σχέση με ασθενή που απεβίωσε από AIDS. Η ενδιαφερόμενη πείστηκε από την αστυνομία, με τη σύμπραξη του αρμόδιου τοπικού εισαγγελέα, προκειμένου να υποβληθεί σε εξετάσεις και να αποδείξει ότι δε νοσεί, ώστε να μη διακινδυνεύσουν άτομα στο επαγγελματικό της περιβάλλον.

Οι υπόλοιπες 3 αναφορές αφορούν:

α) Τη διενέργεια εξετάσεων αίματος για τον ιό HIV σε ασθενή, χωρίς όμως αυτός προηγουμένως να έχει ενημερωθεί και να έχει συναινέσει.

β) Την ανακοίνωση θετικών αποτελεσμάτων σε ασθενή με τρόπο που δεν συνάδει με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στα νοσηλευτικά ιδρύματα, δηλαδή χωρίς κατάλληλη ψυχολογική και άλλη υποστηρικτική διαδικασία.

γ) Την απόλυση εργαζομένου λόγω της διαπίστωσης της προσβολής του από τον ιό HIV, ενώ ήταν ασυμπτωματικός και χωρίς να υπάρχει επίπτωση στην άσκηση των καθηκόντων του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει:

1. Τη συνεχή επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας για τους τρόπους μετάδοσης και προφύλαξης από τον ιό του AIDS, ώστε να εκλείψουν φαινόμενα φοβίας και επίκληση λανθασμένων δικαιολογιών για άρνηση περίθαλψης τέτοιων ασθενών.
2. Την ενυπόγραφη ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας για τις νομικές ευθύνες και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους σχετικούς νόμους ως προς τα θέματα της τήρησης του ιατρικού απορρήτου και την υποχρέωσή τους να ενημερώνουν του οροθετικούς ασθενείς για τους τρόπους προφύλαξης τρίτων ατόμων (σεξουαλικών συντρόφων), ώστε να μην μπορούν να επικαλεστούν την άγνοια νόμου για τυχόν παραβάσεις.
3. Την έγγραφη και κατά προτίμηση ενυπόγραφη ενημέρωση των ίδιων των οροθετικών και ασθενών με AIDS για τις ενδεικνύμενες δράσεις προφύλαξης των ίδιων και των σεξουαλικών τους συντρόφων, ώστε να είναι ενήμεροι για τον κίνδυνο ποινικών διώξεων στις περιπτώσεις μετάδοσης της νόσου λόγω έλλειψης οφειλόμενων προφυλάξεων.
4. Την επανεξέταση των κυρώσεων σε βάρος επαγγελματιών υγείας που παραβιάζουν το ιατρικό απόρρητο των οροθετικών και των ασθενών με AIDS.
5. Την πρόβλεψη ειδικού συστήματος παραπομπών των οροθετικών ή ασθενών AIDS από τους θεράποντες ιατρούς στις κλινικές για ειδικότερες ιατρικές εξετάσεις, ώστε οι θεράποντες ιατροί να έχουν την ευθύνη την ομαλής διαδικασίας, καθώς και την ευθύνη της καταγγελίας όταν υπάρξουν περιπτώσεις άρνησης περίθαλψης των ασθενών τους.
6. Οι σημαντικότερες διατάξεις των οδηγιών του ΚΕΕΛΠΝΟ Υ1/3239/4-7-2000 να περιβληθούν τον τύπο νομικά δεσμευτικού κειμένου.
7. Να επανεξετασθεί το Π.Δ 133/2002 που κρίνει τη σωματική ικανότητα των υπηρετούντων στο στράτευμα ώστε οι φορείς του ιού που δεν έχουν συμπτώματα που να εμποδίζουν την εργασία τους, να μην απολύονται και να απασχολούνται σε θέσεις που είναι κατάλληλες για αυτούς.